

การส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชน ในจังหวัดนครนายก
PROMOTION OF PERSONAL FINANCE PLANNING OF PEOPLE IN
NAKHON NAYOK PROVINCE

นิตานาด มั่งศิริ^{1,*} และ ธิดารัตน์ ตันนิรัตน์²
Nisanat Mangsiri^{1,*} and Thidarat Tannirat²

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

²นักวิจัยอิสระ

¹Business Administration Program in Finance, Management Science, Suan Dusit University

²Independent Researcher

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวางแผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดนครนายก โดยใช้การศึกษาเชิงปริมาณและการศึกษาเชิงคุณภาพ ส่วนที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินของประชาชนในจังหวัดนครนายก และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทักษะทางการเงินกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างคือ หัวหน้าครัวเรือนในจังหวัดนครนายก จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis หรือ CFA) ส่วนที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 กับแผนพัฒนาจังหวัดของนครนายก (พ.ศ. 2557–2560) ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเพื่อจัดทำแผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดนครนายก มีผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้รู้หลักเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการการเงินในระดับจุลภาค ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มตัวแทนของคนในชุมชน กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มบุคลากรภาครัฐ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

* ผู้ประสานงาน: นิตานาด มั่งศิริ

อีเมล: nisanat_man@yahoo.com

ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าครัวเรือนในจังหวัดนครนายก ส่วนใหญ่ได้รับความรู้ทางการเงินในเรื่องการออมในระดับมากที่สุด ด้านทัศนคติและพฤติกรรมการออมเงินอยู่ในระดับมาก มีสถานการณ์ออมน้อยกว่ารายจ่าย การเข้าถึงการบริการทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร สังเกตได้ในโมเดลการวัดทักษะการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน พบว่าทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักเป็นบวกขนาดตั้งแต่ 0.98 ถึง 0.99 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) ส่วนผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนฯ พบว่ามีความสอดคล้องเพียงหนึ่งยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาของจังหวัดที่ผ่านมายังขาดโครงการด้านทักษะทางการเงิน ดังนั้นเพื่อให้บรรลุตามยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของจังหวัดนครนายก จึงเสนอแผน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการสร้างวินัยทางการเงินแก่ภาคครัวเรือน 2) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลและการลงทุน 3) ด้านการส่งเสริมทัศนคติและแรงบันดาลใจให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เงิน 4) ด้านการจัดตั้งศูนย์ความรู้และให้คำปรึกษาทางการเงินเพื่อเป็นข้อเสนอแนะให้กับจังหวัดนครนายกสำหรับการกำหนดแนวทางของแผนพัฒนาจังหวัดต่อไป

คำสำคัญ: ครัวเรือน, การวางแผนการเงินส่วนบุคคล, จังหวัดนครนายก

Abstract

The purpose of this research was to develop a plan to promote personal financial planning of people in Nakhon Nayok Province using quantitative and qualitative studies. Part 1: a quantitative study aimed to investigate financial skills of people in Nakhon Nayok province and examine the congruency between a financial skill model and empirical data. Samples were 400 heads of household in Nakhon Nayok province. Data were collected using a questionnaire and analyzed using descriptive statistics and confirmation analysis (Confirmatory Factor Analysis (CFA)). Part 2: a qualitative study was to study the congruency of the National Economic and Social Development Plan No.11 and the Provincial Development Plan of Nakhon Nayok Province (B.E.2557- B.E.2560) regarding the aspect of life quality development; and to develop a plan to promote the personal financial

planning of people in Nakhon Nayok Province. Key informants consisted of finance management and management specialists in micro local level, e.g., community leaders, representatives of the community members, academic and government personnel. The data were collected using written record forms and interview forms. The research data in this stage was analyzed using content analysis.

The research results reveal that the majority of heads of household in Nakhon Nayok Province obtained financial knowledge the highest in the aspect of saving and the attitude and behavior aspect of saving money was at a high level. They had lower savings than expenses with a moderate access to financial services. When considering weights of the components of the observed variables in the financial literacy model include financial literacy, namely, financial behaviors and financial attitudes, all components had positive values ranging from 0.98 to 0.99 and statistically significant at the level of .05 ($p < .05$). On the congruency of the plans, only one strategy was found congruent. The structure of financial skills was missing in provincial development plan. In order to achieve Nakhon Nayok Province's strategic goals and objectives, the four-aspect plan was proposed: 1) creating financial discipline of the household; 2) constructing knowledge of personal finance and investment; 3) promoting of attitudes and motives in changing spending habits; 4) establishing a center for financial knowledge and advisory. The plan proposed serves as a recommendation for Nakhon Nayok Province to set guidelines for its future provincial development plan.

Keywords: Household, Personal Financial Planning, Nakhon Nayok Province

บทนำ

สถานการณ์วิกฤตปัญหาทางด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะปัญหาหนี้เสียที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยบริษัทจัดอันดับเครดิตสแตนดาร์ด แอนด์ พัวร์ หรือเอสแอนด์พี สะท้อนข้อมูลให้เห็นว่า มีบริษัทเอกชนทั่วโลกผิติดชำระหนี้ในปี 2558 จำนวนมากถึง 112 แห่ง สาเหตุจากปัจจัยลบของเศรษฐกิจจีน ที่ชะลอตัวลง จึงส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าโภคภัณฑ์ทั่วโลก รวมทั้งบริษัท ราชา แอนด์ ทานน์ ซึ่งเป็นบริษัทกฎหมายในประเทศสิงคโปร์ ได้แสดงอัตราการผิติดชำระหนี้หุ้นกู้ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอัตราปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และอาจส่งผลกระทบต่อผู้ปล่อยกู้เป็นอย่างมาก สถานการณ์เหล่านี้อาจเทียบเท่ากับช่วงวิกฤตการณ์ค่าเอเชียปี 2540 ที่ผ่านมา ประกอบกับผลการสำรวจของ Global CEO Survey ครั้งที่ 19 พบว่า ความเชื่อมั่นของผู้นำธุรกิจหรือ CEO ทั่วโลกมีความเชื่อมั่นต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของโลกในปี 2559 ลดลง ถึงแม้ประเทศไทยจะติด 1 ใน 5 ตลาดที่น่าลงทุนในสายตาของซีไอโอเอเซีย อันเนื่องมาจากทักษะและฝีมือแรงงานของไทยมีประสิทธิภาพสูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านก็ตาม แต่ยังมีจุดอ่อนที่ต้องพัฒนาคือ การกระจุกตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และภาระหนี้สินของชนบทของผู้มีรายได้น้อย (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2559). สถานการณ์ดังกล่าวยังส่งผลกระทบทำให้เกิดสถานการณ์ปัญหาหนี้ครัวเรือนตามมาอีกด้วย โดยในประเทศไทยได้ประสบสถานการณ์ปัญหาหนี้ครัวเรือนเป็นระยะเวลาหลายปีตั้งแต่ปี 2554 – 2555 ที่ผ่านมาสถานการณ์ปัญหาหนี้ครัวเรือนของประเทศไทยมีอัตราสูงขึ้นต่อเนื่อง สืบเนื่องมาจากนโยบายคืนภาษีรถยนต์คันแรกของภาครัฐและภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำซึ่งเอื้อต่อการก่อหนี้ โดยครัวเรือนส่วนใหญ่กู้ยืมเพื่อใช้ลงทุนในสินทรัพย์ เช่น บ้าน รถยนต์ และเพื่อประกอบธุรกิจ มากกว่านำไปใช้จ่ายส่วนบุคคล (สุกฤต สวงวนพันธุ์, 2015)

การเกิดปัญหาระหนี้สินของครัวเรือนสาเหตุหนึ่งเป็นผลมาจากระดับทักษะความรู้การเงินของประชาชนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จากรายงานผลการสำรวจทักษะความรู้ทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2556 ที่ผ่านมา พบว่าประชาชนอายุตั้งแต่ 15-89 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป รายได้ตั้งแต่ 7,800-52,000 บาทต่อเดือน มีค่าเฉลี่ยระดับคะแนนทักษะทางการเงิน 12.9 คะแนน หรือ 58.5% ของคะแนนเต็ม 22 เมื่อเทียบกับอีก 14 ประเทศ ที่เข้าร่วมโครงการสำรวจทักษะทางการเงินกับ OECD พบว่า คะแนนของคนไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบคะแนนองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านพบว่า

คนไทยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ทางการเงิน 46.8% ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม 8 และมีคนไทยมากกว่า 30% ที่มีคะแนนความรู้ทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ขณะที่คะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี นอกจากนี้ พบว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่ำ จะมีคะแนนทักษะการเงินต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งการให้ความรู้ทางการเงินจะช่วยปรับพฤติกรรมทางการเงินของบุคคลให้ดีขึ้นได้ (ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาการแห่งประเทศไทย, 2556) ดังนั้นความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้เรื่องทางการเงิน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเรื่องการคำนวณดอกเบี้ยทบต้น เครดิตบูโร นโยบายคุ้มครองเงินฝาก และการวางแผนการเงินส่วนบุคคล จึงถือเป็นกุญแจสำคัญในการช่วยเหลือให้บุคคลที่ประสบปัญหา สามารถเอาชนะและหาทางออกจากวงจรหนี้สินและความยากจนรวมทั้งสามารถลดปัญหาหนี้สินของประเทศได้

ในทุกพื้นที่ของประเทศไทยมีจำนวนครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องโดยเฉพาะภูมิภาคในภาคกลางด้วยเป็นแหล่งเกษตรกรรมข้าวที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะในจังหวัดนครนายกซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคกลาง ผลการสำรวจในปี 2559 พบว่า มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 22,965 ครัวเรือน มีครัวเรือนที่เป็นหนี้สินถึงร้อยละ 37.04 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคกลางคือร้อยละ 17.95 (สำนักงานแรงงานจังหวัดนครนายก, 2559) และจากข้อมูลสำนักพัฒนาชุมชนจังหวัดนครนายกในปี 2558 พบว่าปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขในด้านของการพัฒนาคุณภาพชีวิตคือการเรียนรู้โดยชุมชน และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของชุมชน ดังจะเห็นได้ว่าความรู้พื้นฐานทางการเงินเป็นสาเหตุหลักของการเป็นหนี้สิน และความยากจน ซึ่งเมื่อเกิดผลผลิตตกต่ำขายได้น้อย ประกอบกับมีความรู้ทางการเงินน้อย เงินออมต่ำ ขาดวินัยทางการเงิน ทำให้เกิดปัญหาการเป็นหนี้และภาวะความยากจนตามมา ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดนครนายก โดยการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาทักษะทางการเงินตามแนวทางของ OECD (2015) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบของทักษะทางการเงินไว้เพื่อสำรวจทักษะทางการเงินของกลุ่มประเทศทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา และธนาการแห่งประเทศไทย (ธนาการแห่งประเทศไทย, 2559) ได้นำมาปรับใช้โดยระบุองค์ประกอบของทักษะทางการเงินไว้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ทางการเงิน 2) พฤติกรรมทางการเงิน และ 3) ทัศนคติทางการเงิน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้แท้จริง รวมทั้งได้ข้อมูลอันจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายการจัดทำแผนปฏิบัติ และการหารูปแบบปฏิบัติที่สามารถจัดทำแผนส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลให้เหมาะกับบริบทในพื้นที่ เพื่อนำผลที่ได้ไปกำหนดเป็น

แผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด สอดคล้องกับยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินของประชาชนในจังหวัดนครนายก และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทักษะทางการเงินกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 กับแผนจังหวัดนครนายก (พ.ศ. 2557–2560) ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. เพื่อจัดทำแผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินของประชาชนในจังหวัดนครนายก และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทักษะทางการเงินกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (วัตถุประสงค์ข้อ 1) ระยะที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 กับแผนจังหวัดนครนายก (พ.ศ. 2557–2560) ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต (วัตถุประสงค์ข้อ 2) หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลจาก 2 ส่วนแรก และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำมาจัดทำแผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลฯ (วัตถุประสงค์ข้อ 3)

ระยะที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณ

ในระยะนี้มุ่งศึกษาทักษะทางการเงินของประชาชนในจังหวัดนครนายก และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทักษะทางการเงินกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าครัวเรือนของชุมชนในจังหวัดนครนายก จำนวน 22,965 ครัวเรือน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการของ Yamane (1973) ที่ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 393.15 ครัวเรือน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จึงทำการเก็บกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ครัวเรือน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ทักษะทางการเงิน โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา และความสอดคล้องตามนิยามของตัวแปร พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67–1.00 หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดทำหนังสือจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้ใหญ่บ้าน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยนักวิจัยตามวันเวลาที่ได้รับอนุญาต เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลแล้วจึงตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับการตอบอย่างสมบูรณ์แบบไว้ และทำการลงรหัสและจัดระบบข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis หรือ CFA) ระยะที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพ

ในระยะนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555) กับแผนจังหวัดนครนายก (พ.ศ. 2557–2560) (สำนักงานจังหวัดนครนายก กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด, 2559) ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และนำข้อมูลจากการศึกษาในระยะนี้ และข้อมูลจากการศึกษาเชิงปริมาณมาจัดทำเป็นแผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดนครนายก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้รู้หลักเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการการเงินในระดับจุลภาค (Micro local) ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มตัวแทนของคนในชุมชน กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มบุคลากรภาครัฐ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะเวลาการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้แบบบันทึกข้อมูลสำหรับการสังเคราะห์เอกสาร แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยนำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ความเหมาะสมการใช้ภาษา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิเคราะห์จากเอกสารแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 กับแผนจังหวัดนครนายก (พ.ศ. 2557–2560) และบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ และการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดนครนายกด้วยการจัดสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 35 – 39 ปี สถานภาพสมรสแล้ว ในครอบครัวมีสมาชิกจำนวน 3–4 คน และมีสมาชิกอยู่ในวัยพึ่งพิง จำนวน 1–2 คน ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าหรือเทียบเท่าประถมศึกษา ประกอบอาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ผู้ใช้แรงงานด้านการเกษตร การประมง เป็นต้น คร่าวเรือนมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 20,001 บาท ขึ้นไป และมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อวันอยู่ในช่วง 501–1,000 บาท เป็นผลทำให้มีรายจ่ายมากกว่ารายรับที่ได้

1. ผลการศึกษาทักษะทางการเงินของประชาชนในจังหวัดนครนายก และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทักษะทางการเงินกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน โดยประชาชนมีทักษะทางการเงินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$) ซึ่งมีทัศนคติทางการเงินดีที่สุด ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมา คือ ความรู้ทางการเงิน ($\bar{X} = 3.45$) และพฤติกรรมทางการเงิน ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 1) ความรู้ทางการเงิน พบว่าประชาชนมีความเข้าใจเรื่องการชำระหนี้/อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมา คือ มีความเข้าใจเรื่องการรักษาสภาพคล่องในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.59$) มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 3.55$) มีความรู้เกี่ยวกับการบริหาร

จัดการหนี้สิน ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ และมีความเข้าใจในเรื่องมูลค่าเงินตามเวลาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.23$) 2) พฤติกรรมทางการเงิน พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการกำหนดเป้าหมายการออมที่ชัดเจนมากที่สุด ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมา คือ มีพฤติกรรมการออมสม่ำเสมอเป็นประจำทุกเดือนเพื่ออนาคต ($\bar{X} = 3.39$) มีพฤติกรรมฝากเงินในรูปแบบออมทรัพย์และประจำ และการโอนเงินและชำระเงิน ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน ($\bar{X} = 3.32$) ตามลำดับ และมีพฤติกรรมซื้อประกันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ประกันชีวิต เป็นต้น น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.00$) 3) ทักษะทางการเงิน พบว่า ประชาชนมีทัศนคติไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยกับสินค้าที่แพงและไม่จำเป็นมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมา คือ ทัศนคติเกี่ยวกับหากมีหนี้จะมีวินัยในการชำระหนี้ ($\bar{X} = 4.25$) ไม่ก่อหนี้โดยไม่จำเป็น ($\bar{X} = 4.22$) และมีทัศนคติออม/เก็บเงินก่อนใช้เงินเสมอ ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ทักษะทางการเงิน

ทักษะทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ตีความหมาย	อันดับ
ความรู้ทางการเงิน				
1. มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคล	3.51	0.76	มาก	5
2. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน	3.48	0.84	มาก	6
3. มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้สิน	3.52	0.73	มาก	4
4. มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต	3.55	0.69	มาก	3
5. มีความรู้แหล่งข้อมูลการเข้าถึงข่าวสารทางการเงิน	3.38	0.83	ปานกลาง	7
6. มีทักษะทางด้านคณิตศาสตร์/การคิดดอกเบี้ยทบต้น	3.27	0.84	ปานกลาง	9
7. มีความเข้าใจในเรื่องมูลค่าเงินตามเวลา	3.23	0.85	ปานกลาง	10
8. มีความเข้าใจเรื่องการรักษาสภาพคล่องในชีวิตประจำวัน	3.59	0.74	มาก	2
9. มีความเข้าใจเรื่องการชำระหนี้/อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	3.60	0.71	มาก	1
10. มีความเข้าใจการวางแผนการเงิน/การเกษียณอายุ	3.33	0.78	ปานกลาง	8
ภาพรวม	3.45	0.79	มาก	2
พฤติกรรมทางการเงิน				
1. มีการกำหนดเป้าหมายการออมที่ชัดเจน	3.55	0.85	มาก	1
2. มีการออมสม่ำเสมอเป็นประจำทุกเดือนเพื่ออนาคต	3.39	0.90	ปานกลาง	2
3. มีการวางแผนการเงินระยะสั้นและระยะยาวที่ชัดเจน	3.25	0.89	ปานกลาง	5
4. มีการจดบันทึกรายรับกับรายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ	3.00	1.03	ปานกลาง	9
ภาพรวม	3.45	0.79	มาก	2

ตารางที่ 1 ทักษะทางการเงิน (ต่อ)

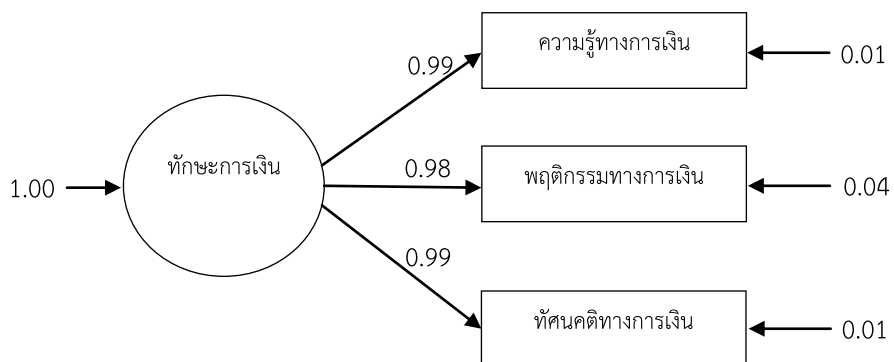
ทักษะทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ตีความหมาย	อันดับ
พฤติกรรมทางการเงิน				
5. มีการแสวงหาความรู้ก่อนการออมหรือลงทุน	3.15	0.93	ปานกลาง	7
6. มีการขอสินเชื่อระยะสั้น และ/หรือระยะยาว	3.04	0.86	ปานกลาง	8
7. มีการฝากเงินในรูปแบบออมทรัพย์และประจำ	3.32	0.90	ปานกลาง	3
8. มีการโอนเงินและชำระเงิน	3.32	0.93	ปานกลาง	4
9. มีการซื้อประกันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ประกันชีวิต เป็นต้น	3.23	0.99	ปานกลาง	6
10. มีการซื้อพันธบัตรหรือที่ดินนอกเหนือจากการออมเงิน	3.00	1.12	ปานกลาง	10
ภาพรวม	3.22	0.96	มาก	3
ทัศนคติทางการเงิน				
1. ออม/เก็บเงินก่อนใช้เงินเสมอ	3.99	0.77	มาก	4
2. ไม่ก่อหนี้โดยไม่จำเป็น	4.22	0.72	มากที่สุด	3
3. หากมีหนี้จะมีวินัยในการชำระหนี้	4.25	0.71	มากที่สุด	2
4. ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยกับสินค้าที่แพงและไม่จำเป็น	4.28	0.73	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.19	0.74	มาก	1
ภาพรวมทักษะทางการเงิน	3.48	0.92	มาก	3

เมื่อนำตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรของทักษะทางการเงินมาตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทักษะการเงิน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 2.732 องศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 1 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.09 จากข้อมูลทั้งหมดสนับสนุนว่าโมเดลนี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดทักษะการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน พบว่าทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกขนาดตั้งแต่ 0.98 ถึง 0.99 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) สามารถเรียงน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ทัศนคติทางการเงิน ($\beta = 0.99$) ความรู้ทางการเงิน ($\beta = 0.99$) และพฤติกรรมทางการเงิน ($\beta = 0.98$) มีความแปรปรวนร่วมกันกับทักษะการเงินร้อยละ 99, 98 และ 97 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2 และภาพที่ 1

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทักษะการเงิน

ทักษะการเงิน	β	SE	t	R ²
ความรู้ทางการเงิน	0.99	0.01	74.05	0.98
พฤติกรรมทางการเงิน	0.98	0.00	123.54	0.97
ทัศนคติทางการเงิน	0.99	0.01	93.19	0.99

$\chi^2 = 2.73, df = 1, p\text{-value} = 0.09, \chi^2/df^2 = 2.73, GFI = 0.99, AGFI = 0.98$

ภาพที่ 1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทักษะการเงิน

2. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 กับแผนพัฒนาจังหวัดนครนายก (พ.ศ. 2557 – 2560) ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงเปรียบเทียบในภาพรวมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) พบว่ามียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางการเงิน และการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างและการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสม การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม และเมื่อพิจารณาความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาจังหวัดนครนายก (พ.ศ. 2557 – 2560) พบว่าจังหวัดนครนายกได้มีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11

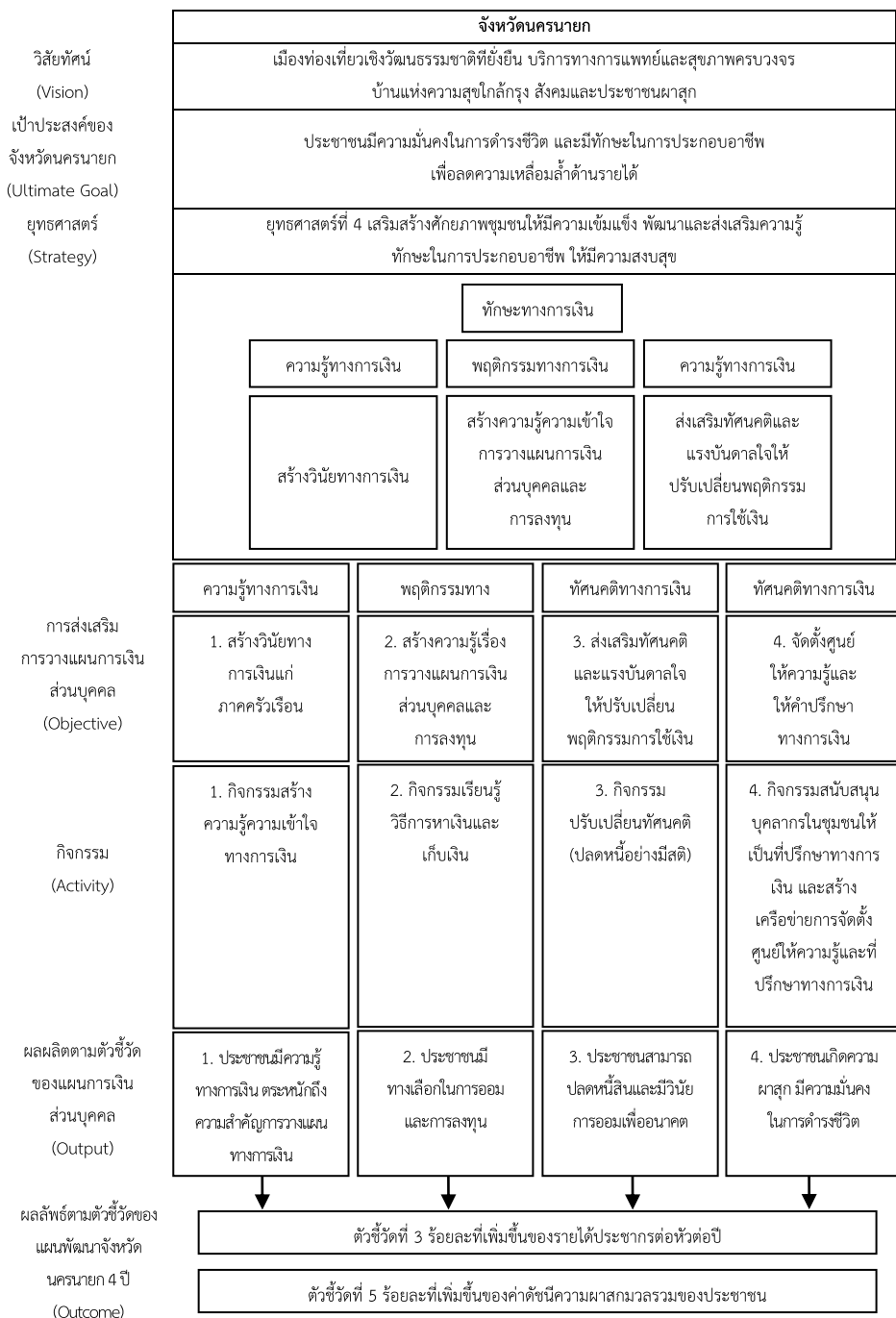
รวมทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของจังหวัด มากำหนดเป็นวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของจังหวัด

ประเด็นความสอดคล้องเรื่องการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ปรากฏใน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เน้นการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาและส่งเสริม ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ให้สังคมมีความสงบสุข มีกลยุทธ์ที่เน้นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการดำเนินงานภาครัฐ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และช่องทาง แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนทุกกลุ่มวัยมีองค์ความรู้ตั้งแต่พื้นฐานและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต และเพิ่มทักษะของกำลังแรงงานฝีมือแรงงานให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เมื่อพิจารณาด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต จากข้อมูลแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่จังหวัด นครนายกปี 2557 ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำกรอบตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาของจังหวัด ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต (PIDHE) ประกอบด้วย (1) ผลผลิตมวลรวมของจังหวัดต้องเพิ่มขึ้น (P : Gross Province Product) (2) รายได้ประชากรต่อหัวต่อปีของจังหวัดต้องเพิ่มขึ้น (I : Per Capita Income) (3) การกระจายรายได้ของประชาชนในจังหวัดต้องดีขึ้น (D : Distribution of Income) (4) ความผาสุกมวลรวมของประชาชนในจังหวัดต้องดีขึ้น (H : Gross Happiness Index) และ (5) ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานภาครัฐของจังหวัดต้องลดลง (E : Government Expense) พบว่า ด้านการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคล สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ในด้าน ความผาสุกมวลรวมของประชาชนในจังหวัดต้องดีขึ้น (H : Gross Happiness Index) มีความรู้ สอดคล้องกับทักษะ ใช้ชีวิตแบบพอเพียง มีเงินออมไว้ใช้ในยามจำเป็น ไม่มีหนี้สิน และเมื่อ วิเคราะห์แผนผังรายการสถิติทางการ “การพัฒนาคุณภาพชีวิต” ในห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain :VC) และปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor :CSF) CSF7 พบว่ามีข้อมูลที่ยังไม่มีการ จัดเก็บในประเด็นปัญหาสำคัญใน “การพัฒนาคุณภาพชีวิต” 2 ประเด็นคือ ตัวชี้วัด 7.1 ร้อยละ ของครัวเรือนที่มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน จากข้อมูลพบว่ายังไม่มีการรายงานการจัดทำบัญชี ครัวเรือนในฐานะข้อมูลและไม่มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งความถี่ของข้อมูลมีหน่วยงาน ที่รับผิดชอบคือ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ และตัวชี้วัดที่ 7.2 ร้อยละ ของหมู่บ้านที่มีสหกรณ์ ออมทรัพย์/ธนาคารชุมชน จากข้อมูลพบว่าไม่มีจำนวนหมู่บ้านที่มีสหกรณ์ออมทรัพย์/ธนาคาร ชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบคือสหกรณ์ออมทรัพย์ จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่หายไป (Data gap) ด้านการ พัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นข้อมูลที่มีหน่วยงานรับผิดชอบแต่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งอาจมีสาเหตุ มาจากหน่วยงานนั้นยังให้ความสำคัญกับการจัดเก็บและใช้ข้อมูลเหล่านั้นน้อยเกินไป กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ยังไม่ได้มีการดำเนินการ ทำให้ไม่มีข้อมูลที่จะจัดเก็บ แสดงให้เห็นถึงการจัดเก็บข้อมูล ที่ขาดการบูรณาการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) ผลที่ได้ สอดคล้องกับโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2559 ที่ผ่านมามี

โครงการที่ระบุวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แต่ผลลัพธ์การดำเนินงานส่วนใหญ่เน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็ง การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างอาชีพ การเพิ่มรายได้เพื่อแก้ปัญหาความยากจน ยังไม่พบกิจกรรมที่เสริมสร้างการให้ความรู้ด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคล โดยเฉพาะทักษะการเงินที่ประกอบด้วยความรู้ทางการเงิน การสร้างพฤติกรรมทางการเงิน และการส่งเสริมทัศนคติทางการเงิน

เป้าหมายหลัก ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 11	ตัวชี้วัดตาม แผนพัฒนา ฉบับที่ 11	ประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัด นครนายก	ตัวชี้วัด แผนพัฒนา จังหวัด นครนายก	ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และปัจจัย สู่ความสำเร็จ (CSF)	รายการสถิติ ทางการ	ฐานข้อมูล/ การรายงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 คนไทยมีการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง มีสุข ภาวะดีขึ้น มี คุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทาง สังคมมีความ เข้มแข็งมากขึ้น	-จำนวนปี การศึกษาเฉลี่ย ของคนไทย -ผู้เรียนทุกระดับ การศึกษามี คุณธรรม จริยธรรม -สัดส่วนประชากร ที่เข้าถึงโครงข่าย คมนาคมและ อินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง -จำนวนบุคลากร ด้านการวิจัยและ พัฒนา -อัตราการป่วย ด้วยโรคไม่ติดต่อ -ดัชนีความอบอุ่น ของครอบครัว	ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพ ชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาและส่งเสริม ความรู้และทักษะใน การประกอบอาชีพ ให้ สังคมมีความสงบสุข	CSF 7 จัดกิจกรรม ส่งเสริมการ ออมในชุมชน	KPI 7.1 ร้อยละของ ครัวเรือนที่มีการ จัดทำบัญชี ครัวเรือน	DATA 7.1.1 จำนวน ครัวเรือนที่มี การจัดทำ บัญชี	ไม่มี	สำนักงาน ตรวจบัญชี สหกรณ์
				KPI 7.1 ร้อยละของ หมู่บ้านที่มี สหกรณ์ออม ทรัพย์/ธนาคาร ชุมชน	DATA 7.2.1 จำนวน หมู่บ้านที่มี สหกรณ์ออม ทรัพย์/ ธนาคาร ชุมชน	ไม่มี	สหกรณ์ ออมทรัพย์

ภาพที่ 2 แสดงข้อมูลความสอดคล้องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11
กับแผนจังหวัดนครนายก (พ.ศ. 2557 – 2560) ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ภาพที่ 3 แผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดนครนายก

3. ผลการจัดทำแผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดนครนายก

ผลการศึกษาทักษะทางการเงินและความสอดคล้องของโมเดลทักษะทางการเงิน และการสังเคราะห์แผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาจังหวัดนครนายก สามารถจัดทำแผนการส่งเสริมฯ ได้ 4 ด้าน 1) ด้านการสร้างวินัยทางการเงินแก่ภาคครัวเรือน พัฒนาทักษะความรู้ความเข้าใจเรื่องการเงิน เพื่อประชาชนมีความรู้ทางการเงินตระหนักถึงความสำคัญการวางแผนทางการเงิน 2) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจการวางแผนการเงินส่วนบุคคลและการลงทุน เพื่อประชาชนเข้าใจทางเลือกในการออมและการลงทุน 3) ด้านการส่งเสริมทัศนคติและแรงบันดาลใจให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เงิน เพื่อให้ประชาชนสามารถปลดหนี้สินและมีวินัยการออมเพื่ออนาคต 4) ด้านการจัดตั้งศูนย์ความรู้และให้คำปรึกษาทางการเงิน เพื่อประชาชนเกิดความผาสุก มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต สามารถอธิบายแผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคล จังหวัดนครนายก ดังภาพที่ 3

อภิปรายผล

1. ในภาพรวมทักษะทางการเงินของประชาชนในจังหวัดนครนายกอยู่ในระดับมาก โดยในแต่ละด้านพบว่า หัวหน้าครัวเรือนมีทัศนคติทางการเงินสูงที่สุด รองลงมา คือ ความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน ตามลำดับ สามารถอธิบายได้ว่าหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีทัศนคติเรื่องการออมที่ดี แต่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับการออมหรือลงทุนในลักษณะต่าง ๆ นอกเหนือจากการฝากเงิน รวมทั้งขาดความรู้เรื่องการวางแผนการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kapoor et al. (2017) กล่าวว่า นอกจากความรู้เรื่องการออมแล้ว ควรจะรู้ถึงองค์ประกอบของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ประกอบด้วย 6 ส่วน คือ 1) การวางแผนการเงินส่วนบุคคล 2) การวางแผนการออม 3) การตัดสินใจการลงทุน 4) การวางแผนประกันชีวิต 5) แหล่งลงทุน 6) การวางแผนเกษียณอายุ สำหรับความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินพบว่า หัวหน้าครัวเรือน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินอยู่ในระดับมาก โดยมีความรู้มีความเข้าใจเรื่องการชำระหนี้/อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงที่สุด และความเข้าใจในเรื่องมูลค่าเงินตามเวลาน้อยที่สุด แต่ทั้งนี้ความรู้ในเรื่องการวางแผนการเงิน/การเกษียณอายุ ความรู้ทักษะทางด้านคณิตศาสตร์/การคิดดอกเบี้ยทบต้น และความรู้แหล่งข้อมูลการเข้าถึงข่าวสารทางการเงินยังคงน้อย แสดงว่าหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ขาดความรู้การเข้าถึงแหล่งเงิน และการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ รวมทั้งมีความเข้าใจในเรื่องมูลค่าเงินไม่มากนัก ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงซึ่งอาจมีความสนใจในด้านการเงินน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nga, Yong & Sellappan (2010) ระบุว่า เพศชายมีความตระหนักทางการเงินมากกว่าเพศหญิง ข้อมูลที่ได้จะช่วยให้หน่วยงานกำกับดูแลและสถาบันการเงินที่ออกแบบหลักสูตรการ

วางแผนทางการเงินช่วยให้มีการเตรียมความพร้อมให้ตระหนักรู้และเตรียมความพร้อมในการวางแผนทางการเงินในวัยเกษียณมากยิ่งขึ้น

2. ความสอดคล้องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับแผนพัฒนาจังหวัดนครนายก (พ.ศ. 2557 – 2560) พบว่า ข้อมูลด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือนและจำนวนหมู่บ้านออมทรัพย์หรือธนาคารชุมชน ยังขาดการจัดเก็บข้อมูล มีการระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบ แต่ยังขาดกิจกรรมและผลลัพธ์ในการดำเนินงาน แสดงให้เห็นถึงการจัดเก็บข้อมูลที่ขาดการบูรณาการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน การดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่เน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็ง การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างอาชีพ การเพิ่มรายได้เพื่อแก้ปัญหาความยากจน ยังไม่พบกิจกรรมที่เสริมสร้างการให้ความรู้ด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคล โดยเฉพาะทักษะการเงินที่ประกอบด้วยการให้ความรู้ทางการเงิน การสร้างพฤติกรรมทางการเงิน และการส่งเสริมทัศนคติทางการเงิน ดังนั้น ในช่วงปีต่อไปของแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2561 – 2564) เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ ที่ระบุไว้คือ ประชาชนมีความมั่นคงและผาสุกในการดำรงชีวิต จึงควรมีแผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ที่มุ่งเน้นการบูรณาการความร่วมมือของทุกหน่วยงานร่วมกันกำหนดแผนและกิจกรรมที่เข้ากับบริบทชุมชนและสามารถนำแผนฯ ไปใช้ในชุมชนได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ กฤษฎา เสกตระกูล (2010) กล่าวว่า “ถ้าประชาชนของเราสามารถก้าวข้ามพ้นสภาพความยากจน และคนจำนวนมากสามารถบรรลุอิสรภาพทางการเงินได้ คนไทยจำนวนมากก็จะมีความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาในสังคมไทยไปได้อีกมาก การให้ความรู้ด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคลและส่งเสริมให้ประชาชนนำความรู้ไปปฏิบัติอย่างมีวินัย จึงเป็นวาระสำคัญประการหนึ่งในการสร้างความมั่นคงของประเทศไทยในระยะยาว”

3. แผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดนครนายก ที่สอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 แผนพัฒนาจังหวัดนครนายก (พ.ศ. 2557 – 2560) และโมเดลทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการสร้างวินัยทางการเงินแก่ภาคครัวเรือน 2) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคล และการลงทุน 3) ด้านการส่งเสริมทัศนคติและแรงบันดาลใจให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เงิน 4) ด้านการจัดตั้งศูนย์ความรู้และให้คำปรึกษาทางการเงิน การจัดทำแผนการส่งเสริมควมการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลวิจัยของ Tang & Peter (2015) กล่าวว่า การเข้าถึงความรู้ทางการเงินของของเยาวชน ขึ้นอยู่กับ

บทบาทในการส่งเสริมความรู้เรื่องการเงิน และประสบการณ์ของผู้ใหญ่ และสอดคล้องกับ Abubakar (2015) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาความรู้ทางการเงินของผู้ประกอบการในประเทศแอฟริกา พบว่าความรู้ทางการเงินส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ และส่งผลไปถึงพฤติกรรมของครัวเรือน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำแผนการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลไปจัดกิจกรรมขับเคลื่อนความรู้ทางการเงินและสนับสนุนทุนการศึกษาให้เยาวชนในจังหวัด/ผู้นำในชุมชนที่สนใจศึกษาด้านการเงินเพื่อเป็นผู้แนะนำและเป็นที่ปรึกษาการเงินให้กับชุมชน รวมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้และให้คำปรึกษาทางการเงินของจังหวัดหรือแต่ละอำเภอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปอาจกำหนดปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อทักษะทางการเงินเพื่อให้ได้ข้อมูลว่าปัจจัยใดที่มีอิทธิพลในการเสริมสร้างทักษะทางการเงินเพื่อส่งเสริมในปัจจัยนั้นให้เพิ่มสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Abubakar, H. A. (2015). Entrepreneurship development and financial literacy in Africa. *World Journal of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development*, 11(4), 281-294.
- Bank of Thailand. (2016). **Thai Financial Skills Survey Report 2016**. Retrieved August 10, 2017 from <https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/knownfcc/Documents/ThaiFLsurvey59.pdf>. (In Thai).
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2559. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2560, จาก <https://www.1213.or.th/th/AboutFcc/knownfcc/Documents/ThaiFLsurvey59.pdf>.
- Financial Services User Protection Center Bank of Thailand. (2013). **Thai Financial Skills Survey Report 2013**. Retrieved February 25, 2016 from

- <https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/knownfcc/Documents/2013%20ThaiFLSurvey.pdf>. (In Thai).
- ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556). **รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2556**. สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/knownfcc/Documents/2013%20ThaiFLSurvey.pdf>
- Kasikorn Research Center. (2016). **Household Debt**. Retrieved March 31, 2016 from <http://www.thansettakij.com/content/41799>. (In Thai)
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2559). **หนี้ครัวเรือน**. สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2559, จาก <http://www.thansettakij.com/content/41799>
- Kapoor, J.R., Dlabay, L.R., Hughes, R., & Hart, R.J. (2017). **Personal Finance**. McGraw-Hill Education. United States of America.
- Nakhon Nayok Provincial Labor Office. (2016). **Nakhon Nayok province's labor situation report (AC) 1st quarter of 2016 (January - March)**. Retrieved August 10, 2016 from http://nakhonnayok.mol.go.th/sites/nakhonnayok.mol.go.th/files/raayngaansthaankaarn_aitrmaas_1.59.pdf. (In Thai).
- สำนักงานแรงงานจังหวัดนครนายก. (2559). **รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดนครนายกรองรับประชาคมอาเซียน (AC) ไตรมาส 1 ปี 2559 (เดือนมกราคม – มีนาคม)**. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2559, จาก http://nakhonnayok.mol.go.th/sites/nakhonnayok.mol.go.th/files/raayngaansthaankaarn_aitrmaas_1.59.pdf
- National Statistical Office. (2014). **Land Development Plan Nakhon Nayok Province**. Retrieved August 10, 2016 from http://osthailand.nic.go.th/masterplan_area/userfiles/file%20Download/Plan%20Development%20Statistical%20Province/12.นครนายก.pdf. (In Thai).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). **แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ จังหวัดนครนายก**. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2559, จาก http://osthailand.nic.go.th/masterplan_area/Userfiles/file%20Download/Plan%20Development%20Statistical%20Province/12.นครนายก.pdf.
- Nga, J. K., Yong, L. H., & Sellappan, R. D. (2010). A study of financial awareness among youths. **Young Consumers**, 11(4), 277-290.

- Office of the National Economic and Social Development Board. (2012). Retrieved August 10, 2015 from http://www.nesdb.go.th/download/article/article_20160323112431.pdf. (In Thai).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559**. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2558, จาก http://www.nesdb.go.th/download/article/article_20160323112431.pdf
- OECD. (2015). **2015 OECD/INFE Toolkit for Measuring Financial Literacy and Financial Inclusion**. Organization for Economic Co-operation and Development, France, retrieved from https://www.oecd.org/daf/fin/FinancialEducation/2015_OECD_INFE_Toolkit_Measuring_Financial_Literacy.pdf
- Provincial Development Strategy Division, Nakhon Nayok Provincial Office. (2016). **Nakhon Nayok Province Development Plan 4 years (2014-2017)**. Retrieved August 15, 2017 from <http://www.nakhonnayok.go.th/home/webboard/index.php?topic=57.0> (In Thai).
- สำนักงานจังหวัดนครนายก. กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด. (2559). **แผนพัฒนาจังหวัดนครนายก 4 ปี (พ.ศ. 2557-2560)**. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2560, จาก <http://www.nakhonnayok.go.th/home/webboard/index.php?topic=57.0>
- Sayktrakul, K. (2010). **Personal Financial Planning: When the People Are Rich The nation is secure**. Retrieved August 15, 2017 from https://www.set.or.th/dat/vdoArticle/attachFile/TSIArticle_PF_035.pdf. (In Thai)
- กฤษฎา เสกตระกูล. (2553). **การวางแผนการเงินส่วนบุคคล: เมื่อประชาชนมั่งคั่ง ประเทศชาติก็มั่นคง**. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2560, จาก https://www.set.or.th/dat/vdoArticle/attachFile/TSI-Article_PF_035.pdf
- Sanguanpan, S. (2015). Bankers' Talk Household Debt. Strategic Financial Institutions Monetary policy. Retrieved August 10, 2017 from <https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/ASEANCommunity/BankersTalk/Vol3Issue1.pdf>. (In Thai).
- สุกฤตา สงวนพันธุ์. (2558). **Bankers' Talk Household Debt. ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน สายนโยบายการเงิน**. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2560, จาก <https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/ASEANCommunity/BankersTalk/Vol3Issue1.pdf>

Tang, N., & Peter, P. C. (2015). Financial knowledge acquisition among the young: The role of financial education, financial experience, and parents' financial experience. **Financial Services Review**, 24(2), 119-137.